

Veteranplan for Horten kommune

2019 -2023

HORTEN
KOMMUNE

*Mulighetene
er akkurat her.*

«Siden andre verdenskrig har omtrent 100.000 nordmenn deltatt i internasjonale FN- og NATO-operasjoner. Dette har de gjort for å bidra til fred, stabilitet og menneskerettigheter.

Vi har ikke nøyaktige tall, men det er grunn til å anta at ca. 500 personer fra Horten har deltatt i denne typen operasjoner.

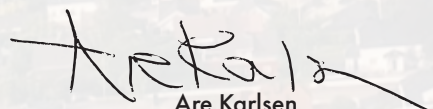
I tillegg har andre – som politi og medlemmer av humanitære organisasjoner – gjort en innsats internasjonalt.

Veteranene er ikke bare en ressurs for Forsvaret, de innehar også viktig kompetanse som er nyttig for det sivile samfunnet. Vi skal være takknemlige for den innsatsen som er gjort, og vi skal nyttiggjøre oss den kompetansen de innehar.

Dette er første gang kommunen har laget en veteranplan. Mitt håp er at den skal bidra til å gi veteranene den anerkjennelsen og støtten de og deres nærmeste fortjener.

Jeg ønsker at Horten skal være en god kommune for alle som har deltatt i internasjonale operasjoner.

Kjære veteraner: Tusen takk for det dere har ofret og for den jobben dere har gjort.»

Are Karlsen
Ordfører i Horten kommune

«Det å reise ut i internasjonale operasjoner er et familieprosjekt. For veteranen er familien den viktigste støttespilleren, selv om påkjenningen kan være stor også for de hjemme.

Forskning de siste årene har vist at særlig barn kan oppleve det belastende at mor eller far reiser ut i krig.

Jeg er veldig fornøyd med at Horten kommune ser viktigheten av å involvere hele veteranfamilien i sin veteranplan.

At kommunen viser forståelse for familienes innsats, er en anerkjennelse av det viktige bidraget som både veteranene og familiene deres gjør - for oss alle.»

Kenneth Lysell, veteran

Veteranplan for Horten kommune

Siden 1947 har Norge deltatt med mer enn 100 000 kvinner og menn i over 100 militære operasjoner i 40 land. Om lag 9000 av disse har tjenestegjort i Afghanistan. Dette er personer som på ulike måter har påtatt seg viktige og krevende oppdrag på vegne av oss alle; nasjonen Norge og det internasjonale samfunnet.

De senere årene har nasjonale myndigheter prioritert oppfølging av veteraner og deres familier både før, under og etter tjenesten. I 2009 kom Stortingsmelding nr 34 (2008 -2009) «**Fra vernepliktig til veteran**».

Senere har det kommet en handlingsplan og oppfølgingsplanen «**I tjeneste for Norge**». Til sammen har syv statsråder undertegnet oppfølgingsplanen for veteraner.

Det er samfunnets ansvar at veteraner og deres pårørende får den

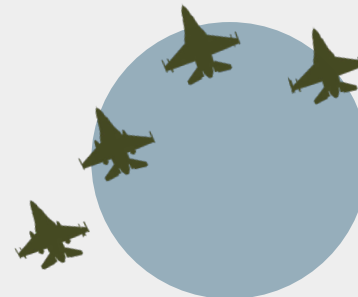
støtte og anerkjennelse de har krav på og fortjener. **Horten kommunes veteranplan** er et bidrag til dette.

Veteraner med erfaring fra internasjonale operasjoner er ressurser for lokalsamfunnet. Samtidig vet vi at både de som tjenestegjør og deres familier opplever ulike utfordringer både under og i etterkant av tjenesten.

Horten kommunes veteranplan har tiltak både for å forebygge og hjelpe etter endt tjeneste.

Horten kommune vil bidra til at veteranenes anerkjennelse i det offentlige øker og legge til rette for at veteranene kan bidra positivt i lokalsamfunnet.

Anerkjennelse av innsatsen for landet og positiv omtale av tjenesten er viktig for at erfaringene soldatene har hatt oppleves som positive.

Begrepet «veteran»

Veteranplanen for Horten kommune omfatter Forsvarets veteraner. Men den vil også bidra til en generell kompetanseheving og anerkjennelse for andre grupper. For eksempel i fredsbevarende, fredsopprettende eller statsbyggende og humanitær innsats i utlandet. Disse gruppene utgjør et betydelig færre antall personer i Horten.

Veteraners situasjon, nasjonalt og i Horten

Personer som har vært i utenlandstjeneste for Norge, har erfaringer og kompetanse som er viktige å ta vare på når de kommer hjem. Samtidig vet vi at noen veteraner og deres nære pårørende kan få utfordringer i ettertid. Dette gjelder spesielt psykisk helse.

Basert på ulike type statistikk, kan vi likevel anslå at rundt 500 personer fra Horten har vært utenlandstjeneste for landet i militære oppdrag fra 1947 og frem til i dag. Eksakt antall personer med veteranerfaring som fortsatt er bosatt i Horten kommune er ikke kjent. Om vi tar hensyn til nærstående

familie, er dermed en relativt stor gruppe av innbyggerne berørt. Antall personer som har vært i tjeneste for politi, sivilforsvar osv., er svært lavt.

De lokale helse- og velferdstjenestene og oppvekstsektoren mangler oversikt over omfanget av personer og familier med spesielle utfordringer knyttet til utenlandstjeneste. Det lokale hjelpeapparatet må bli bedre på å se en eventuell sammenheng mellom hjelpebehov og følger av hendelser og erfaringer fra utenlandstjeneste, for å kunne identifisere utfordringer tidlig og iverksette nødvendige tiltak med bruk av riktig kompetanse

raske. Det er godt dokumentert at rask hjelp gir positive resultater.

I en del tilfeller er det aktuelt å etablere samarbeid med regionale og nasjonale kompetansemiljøer, som f.eks. spesialisthelsetjenesten, «Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging» (RVTS), og Kompetansemiljøet for veteransaker ved NAV Elverum.

Det er etablert flere ulike interesseorganisasjoner for veteraner og deres pårørende nasjonalt og lokalt. I Horten har Norges Veteranforbund for Internasjonale Operasjoner, NVIO, regelmessige aktiviteter.

Andre organisasjoner som også har kontakt med enkeltpersoner i lokalsamfunnet er Veteranforbundet for skadde i internasjonale operasjoner, SIOPS, pårørendeorganisasjonen Hjemmesonen og Veteran Møter Veteran. Horten kommune har etablert kontakt med alle disse organisasjonene, men det finnes også flere som har aktiviteter rundt omkring i landet.

I denne planen legges det vekt på å verdsette personellet og deres familier for det de gjør

og har gjort for landet, uten at det blandes inn politiske elementer i arbeidet.

Veteranplanen er utarbeidet av en tverrfaglig gruppe, med representasjon av NVIO Vestfold. Underveis har også ulike representanter for

veteranmiljøet og Forsvarets veteran-tjeneste vært med som referansegruppe.

Tiltakene i planen integreres i kommunens øvrige drift og forankres i økonomi- og handlingsplaner og årlige budsjetter.

Hva skal vi gjøre i Horten kommune?

Tiltakene i planen bygger på anbefalinger fra Forsvaret og følger de tre satsningsområdene

ANERKJENNELSE IVARETAKELSE OPPFØLGING

Konkret fordeling av ansvar for gjennomføring og oppfølging av de ulike tiltakene gjøres innenfor gjeldende administrative rammer i Horten kommune.

Anerkjennelse

MÅL: Kommunen viser aktiv anerkjennelse og respekt for den innsats som veteranene har gjort gjennom sin deltakelse for landet i internasjonale operasjoner.

Tiltak	Tid
Kommunen sprer kunnskap til befolkningen om tjenester og tiltak overfor veteraner og deres familier, herunder også markeringer. Informasjon skal være oppdatert og tilgjengelig på kommunens web-flater.	Fortløpende
Kommunen deltar på markeringen av Frigjørings- og veterandagen og Forsvarets minnedag, der Forsvarets stedlige avdelinger gjennomfører markeringer.	Fortløpende
Kommunen etablerer et årlig arrangement for veteranene i kommunen, i samarbeid med forsvaret og organisasjonene med ordføreren som vertskap. Arrangementet legges til frigjørings- og veterandagen 8. mai. Veteranenes nærmeste inviteres. Samarbeid om markeringen med andre kommuner vurderes.	Årlig
Kommunen kartlegger veteranmonumenter/minnesmerker, plassering av disse og tilrettelegging for publikum. Det vurderes å plassere en «Veteranbenk» i Horten sentrum for å synliggjøre temaet.	I perioden
Kommunen utvikler samarbeidet med lokale militære avdelinger med tanke på tiltak for anerkjennelse og ivaretagelse av veteraner fra internasjonale operasjoner.	Under arbeid
Ledere i kommunen gis økt kompetanse om veteraner slik at ansatte med veteranerfaringer blir ansett for å være ressurser i det daglige arbeidet.	Fortløpende

Ivaretakelse

MÅL: Personer med veteranbakgrunn og deres nærmeste pårørende tilbys nødvendige kommunale tjenester. Personell på skoler og i barnehager gir nødvendig hjelp og støtte til barn i familier med veteraner.

Tiltak	Tid
Kommunale tjenesteytere gis spesifikk opplæring om utfordringer og metoder knyttet til veteraner og pårørende, i samarbeid med RVTS og andre kompetansemiljøer. Egen undervisningsplan utarbeides.	Fortløpende
Administrasjonen innarbeider tiltak i sine kompetanseplaner om hvordan forebygge og håndtere problemstillinger som veteraner og deres pårørende kan oppleve.	Fortløpende
Kommunen ivaretar veteranenes behov gjennom det ordinære hjelpetilbudet.	Fortløpende

Oppfølging - forpliktende samarbeid

MÅL: Horten kommune har tverrfaglig samarbeid internt og eksternt med spesialistmiljøer, veteranorganisasjoner og andre kommuner, slik at veteranarbeidet utvikles i tråd med behovet.

Tiltak	Tid
Horten kommune har en egen «veterankontakt» i administrasjonen. Veterankontakten er kommunens kontaktpunkt for veteraner, pårørende, samarbeidskommuner, Forsvaret og andre aktører innenfor feltet. Veterankontakten har ansvar for å koordinere opplæring internt, holde oversikt over kommunens tilbud til veteraner og deres familier, samt ha kunnskap om sentrale aktører og det tilbudet de har.	Iverksatt
Det etableres tydelige rutiner mellom familier der foreldre skal eller har vært på utenlandsoppdrag og barnehager, skoler, SFO og andre aktuelle tjenesteytere, slik at barnas spesielle behov blir ivarettatt.	Fra 2019
Det etableres forpliktende samarbeid mellom forsvarets familiekontakter i aktuelle avdelinger og relevante tjenesteytere i kommunen for å samordne tiltak for veteranfamilier.	Fortløpende
Horten kommune etablerer hensiktsmessig samarbeid med veteranorganisasjoner, nabokommuner og andre aktuelle offentlige instanser.	Fortløpende

Informasjon

MÅL: Kommunen gir oppdatert og relevant informasjon om tiltak for veteraner via interne og eksterne kanaler.

Tiltak

Tid

Horten kommune sprer kunnskap til befolkningen gjennom kommunens kommunikasjonskanaler, om tilbud til veteraner og deres familier og markeringer.

Fortløpende

Horten kommune utarbeider informasjonsmateriell til aktuelle aktører som fastleger, skolehelsetjenesten, NAV-kontorer med informasjon om veteraners og deres familier/ barns særlige behov.

Fortløpende

Skolene vurderer å benytte lokale veteraner i undervisningen for å synliggjøre veteranenes bidrag i internasjonale operasjoner.

Fortløpende

EVALUERING AV PLANEN

skjer i forbindelse med rulleringen av kommunal planstrategi

Referanser

Lenker til alle nettsider finnes her

www.forsvaret.no/tjeneste/veteraner/lenker/veteranplan

Regjeringen

www.regjeringen.no/no/tema/forsvar/internasjonale-operasjoner/innsikt-intops/forsvarets-veteraner/oppfolgingsplanen-for-veteraner/id2353955/

www.regjeringen.no/no/tema/forsvar/internasjonale-operasjoner/innsikt-intops/forsvarets-veteraner/ressurssider-til-kommuner-og-helsepersonell-om-veteraner-fra-internasjonaltjeneste/id2409086/

Kommunale veteranplaner

www.forsvaret.no/tjeneste/veteraner/kommuneplaner

Nettsider

Forsvaret

www.itjenestefornorge.no
www.forsvaret.no/veteraner

Noen veteranorganisasjoner

NVIO – Norges veteranforbund for internasjonale operasjoner www.nvio.no
Veteranforbundet SIOPS – Skadde i internasjonale operasjoner www.siops.no
Hjemmesonen, for pårørende – av pårørende www.hjemmesonen.no
Veteran møter veteran www.veteranmoterveteran.no/

Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) www.rvts.no

NAV:

Kompetansemiljøet for veteransaker, NAV Elverum [www.nav.no/Tlf: 55 55 33 33](http://www.nav.no/Tlf:55553333)

Barne, ungdoms-, og familiedirektoratet (BUFDIR) www.bufdir.no/

Tilbud til veteranfamilier i Forsvaret

Statens pensjonskasse:

www.spk.no/Forsikring/erstatningsordninger-for-forsvaret

Helsedirektoratet:

www.helsedirektoratet.no/folkehelse/psykisk-helse-og-rus/ivaretagelse-av-deltakere-i-internasjonale-operasjoner

Horten kommune

www.Horten.kommune.no/veteranplan

Foto

Forside/bakside KOMPOSITT: Alexander Svanberg/Horten kommune, fra fotos av Torbjørn Kjosvold/Forsvaret Side 2-3 SOLDAT: Privat ORDFØRER ARE KARLSEN: Alexander Svanberg/Horten kommune Side 4-5 FN-SOLDAT: Marthe Brendefur/Forsvaret Side 8-9 SOLDAT MED BARN: Peder Torp Mathisen/Forsvaret NÆRBILDE SOLDAT: Colourbox.com Side 8-9 OMRISSE SOLDAT: Colourbox.com Side 10-11 NÆRBILDE SOLDAT: Colourbox.com Side 12 FAMILIE: Torgeir Haugaard/Forsvaret

Ønsker du å snakke med veterankontakten i **Horten kommune**?
Ring sentralbordet **330 85 000**, mellom 08.00-15.00